

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. juuli 2021
(OR. en)

10968/21

HYBRID 48
DISINFO 25
AG 69
CYBER 216
DIGIT 103
AUDIO 72
FREMP 216
CMPT 12

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud (kontrollikoja eriaruanne nr 09/2021)
– Nõukogu järeldused (19. juuli 2021)

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järeldused, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 09/2021 „ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud“, mis võeti vastu nõukogu 3809. istungil 19. juulil 2021.

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 09/2021

„ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud“

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

- (1) VÄLJENDAB HEAMEELT seoses Euroopa Kontrollikoja eriaruandega nr 09/2021 „**ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud**“ (edaspidi „aruanne“) ning VÕTAB TEADMISEKS kontrollikoja leiud ja soovitused väärinfo tõkestamise kohta;
- (2) JUHIB TÄHELEPANU Euroopa Ülemkogu¹ ja nõukogu² samateemalistele järeldustele, TUNNISTAB vajadust teha veelgi suuremaid ja ulatuslikumaid pingutusi ning lähtuda olemasolevatest ja ka uutest algatustest, nagu Euroopa demokraatia tegevuskava,³ väärinfovastane tegevuskava,⁴ desinformatsiooni käsitlev tegevusjuhend⁵ ning meedia ja audiovisuaalvaldkonna tegevuskava⁶, leides sealhulgas lahendusi digiteenuste õigusakti ettepaneku üle peetavate seadusandlike läbirääkimiste raames, ning muu tegevus, mille eesmärk on kaitsta Euroopa Liitu, selle liikmesriike, kodanikke ja institutsioone desinformatsiooni eest, ning KINNITAB TAAS vajadust aidata ELi naabruskonna riikidel ja Lääne-Balkani piirkonnal suurendada vastupanuvõimet desinformatsioonile ja välissekkumisele;

¹ Eelkõige Euroopa Ülemkogu 2019. aasta juuni, 2019. aasta märtsi, 2018. aasta detsembri, 2018. aasta oktoobri, 2018. aasta juuni, 2018. aasta märtsi, 2015. aasta juuni ja 2015. aasta märtsi järeldused.

² Eeskätt nõukogu järeldused, mis käsitlevad vastupanuvõime suurendamist ja hübriidohtude, sealhulgas desinformatsiooni vastu võitlemist COVID-19 pandeemia kontekstis (ST 13626/20), nõukogu järeldused vastupanuvõime suurendamiseks ja hübriidohtudega võitlemiseks tehtavate täiendavate jõupingutuste kohta (ST 14972/19) ning nõukogu järeldused, milles käsitletakse vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmist (ST 13260/20).

³ ST 13678/20 INIT.

⁴ JOIN(2018) 36 final.

⁵ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=54454

⁶ COM(2020) 784 final.

- (3) JUHIB TÄHELEPANU oma jõupingutustele tõhustada meetmeid, millega võideldakse desinformatsiooni, sealhulgas välismaalt juhitud teabega manipuleerimise vastu, ning VÄLJENDAB TAAS oma seisukohta, et ehkki desinformatsiooni tõkestamine on nõukogu 2019. aasta detsembri järelduste kohaselt liikmesriikide pädevuses, nõuab see terviklikku, kogu valitsust ja kogu ühiskonda hõlmavat lähenemisviisi koos hästitoimiva koostöö ja koordineerimisega, nagu on märgitud nõukogu 2020. aasta detsembri järeldustes⁷;
- (4) RÕHUTAB, et kõigi desinformatsiooni tõkestamise meetmete puhul tuleb järgida inimõiguste ja põhivabaduste, eelkõige väljendusvabaduse, aga ka demokraatliku avaliku arutelu põhimõtteid, tagades juurdepääsu teabele ja meediavabadusele, sealhulgas valimiste ajal;
- (5) TUNNUSTAB edusamme, mida on tehtud väärinfovastase tegevuskava rakendamisel kooskõlas asjakohaste nõukogu järeldustega, ning MÄRGIB, et vahepeal on tehtud mitmeid algatusi, sealhulgas loodud varajase hoiatamise süsteem, millest on saanud oluline vahend ELi institutsioonide ja liikmesriikide vaheliseks teabevahetuseks ja ühistegevuse võimaldamiseks, sealhulgas koostöö kaudu rahvusvaheliste partneritega, nagu G7 ja NATO;

⁷ ST 13626/20.

- (6) TUNNISTAB, et Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakond ja selle töörühmad (idanaabruse strateegilise kommunikatsiooni töörühm, Lääne-Balkani töörühm, lõunanaabruse töörühm) on etendanud ELi ulatuslikumate desinformatsiooni tõkestamise jõupingutuste toetamisel suurt rolli ning aidanud märkimisväärselt kaasa desinformatsiooniga seotud tegevuse ja narratiivide paremale teadvustamisele ja nähtavusele, muu hulgas juhtprojekti EUvsDisInfo tegevuse abil, sealhulgas COVID-19 pandeemia kontekstis 2020. aasta ühisteatistes⁸ kirjeldatud viisil, ning TULETAB MEELDE oma 2020. aasta detsembri nõukogu järeldustes väljendatud seisukohta, milles nõukogu kutsus komisjoni ja kõrget esindajat üles töötama eri fenomenidega tegelemiseks välja terviklik, süstemaatiline ja proaktiivne lähenemisviis, mis peaks kajastuma ELi ja liikmesriikide asjaomastes jõupingutustes, mis peaksid ulatuma ennetavatest meetmetest, allika avastamisest, kvalifitseerimisest ja kindlakstegemisest piisavate ja tõhusate poliitiliste meetmeteni, mille tulemusena saaks vaenuliku välisriigi või valitsusvälise osaleja kulusid kandma panna, suurendades ühiskonna vastupanuvõimet, kaitstes ausat avalikku arutelu ning kasutades muid vahendeid;
- (7) TUNNISTAB eesseisvaid väljakutseid: järjest läbimõeldum desinformatsioon, osalejate mitmekesisustumine ja uute tehnoloogiate kiire areng, ning KUTSUB komisjoni ja kõrget esindajat ÜLES teavitama nõukogu korrapäraselt viimastest suundumustest ja desinformatsioonist põhjustatud väljakutsetega toimetulemiseks võetud meetmetest; sellega seoses MÄRGIB nõukogu, et 2020. aasta lõpus esitatud Euroopa demokraatia tegevuskava on oluline poliitikadokument, millega ajakohastatakse väärinfovastase tegevuskava aspekte;
- (8) TULETAB MEELDE oma nõukogu 2020. aasta detsembri järeldustes esitatud seisukohta ning KUTSUB kõiki asjaomaseid sidusrühmi ÜLES veelgi suurendama jõupingutusi ja toetama väärinfovastases tegevuskavas määratletud eesmärkide elluviimist, võttes arvesse kiiresti muutuvat digitaalset ja traditsioonilist meediamaastikku ning seotud väljakutseid, nagu vajadus veelgi parandada meediapädevust ning töötada välja terviklik kogu ELi hõlmav meedia- ja digikirjaoskuse strateegia, et tugevdada pluralismi, sõltumatust ja läbipaistvust ning vahetada liikmesriikide vahel parimaid tavaid vastupidavama demokraatliku raamistiku loomiseks;

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020JC0008&from=EN>

- (9) JULGUSTAB kõiki ELi institutsioone, organeid ja asutusi parandama oma sise- ja institutsioonidevahelist koordineerimist, et tagada ELi meetmete sidusus ja kooskõla väärinfovastases tegevuskavas ning muudes desinformatsiooni vastu võitlemisega seotud ELi poliitika- ja seadusandlikes algatustes esitatud eesmärkidega;
- (10) RÕHUTAB, kui oluline on Euroopa Liidu, selle liikmesriikide, liidu kodanike ning ELi institutsioonide, organite ja asutuste desinformatsiooni eest kaitsmise meetmete rakendamisel tehtud edusammude nõuetekohane järelvalve ja hindamine, ning KUTSUB seetõttu komisjoni ja kõrget esindajat ÜLES kaaluma, kuidas lisaks aruandekohustusele nõukogu ees tugevdada selliste meetmetega seotud aruandekohustust ning sealhulgas kaaluma võimalust töötada välja üldsuse teavitamise ja kodanikuühiskonna võimestamise raamistik;
- (11) PEAB TERVITATAVAKS Euroopa demokraatia tegevuskava raames kavandatud algatusi ja käimasolevat tööd kui väärinfovastase tegevuskava ajakohastamiseks õigeaegselt tehtud jõupingutusi, samuti digiteenuste õigusakti ettepaneku üle peetavate seadusandlike läbirääkimiste raames kavandatud algatusi ja käimasolevat tööd, KINNITAB TAAS vajadust luua asjakohane, terviklik ja tõhus raamistik, et suurendada veebiplatvormide aruandekohustust ja vastutustunnet, nagu on kavandatud uutes poliitika- ja seadusandlikes algatustes, ning KUTSUB nõukogu ÜLES osalema oma asjaomaste ettevalmistavate organite kaudu pidevalt kõigis edasistes aruteludes eespool nimetatud algatuste rakendamise ja edusammude üle;
- (12) PEAB TERVITATAVAKS hiljuti vastu võetud suuniseid desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi tõhustamise kohta ning vaatab tõhustatud tegevusjuhendi sisu tähelepanelikult läbi; nõukogu RÕHUTAB sellega seoses vajadust suurendada veelgi veebiplatvormide aruandekohustust;

- (13) RÕHUTAB TAAS, kui oluline on asjaomaste Euroopa institutsioonide pingutuste kiire prioriseerimine ja neile piisavate vahendite eraldamine, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja kõrge esindaja jätkaksid koos liikmesriikidega Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonna, sealhulgas selle inimressursside tugevdamist ning varajase hoiatamise süsteemi edasiarendamist, et kasutada kõiki selle võimalusi ühise tervikliku platvormina, mis võimaldab teabe ja teadmiste vahetamist, võrgustumist ning liikmesriikide ja ELi institutsioonide koordineeritumat reageerimist desinformatsioonile;
- (14) LEIAB, et võttes arvesse uute desinformatsiooni levitajate kasvavat rolli, tuleks Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonna volitused läbi vaadata, võimalusega neid laiendada, ning MÄRGIB, et sellise läbivaatamise käigus tuleb võtta arvesse muutuvat ohumaastikku, sealhulgas uute osalejate esilekerkimist, säilitades prioriteetide kaalumisel riskipõhise lähenemisviisi, ning määrata kindlaks Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonna selged poliitilised eesmärgid;
- (15) JULGUSTAB Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskust tegema täiendavaid jõupingutusi oma eesmärkide tõhusaks täitmiseks ja ühtlasema geograafilise katvuse saavutamiseks ning RÕHUTAB vajadust täiendavate meetmete järele kõigi vanuserühmade meediapädevuse ja digikirjaoskuse, samuti meedia mitmekesisuse, sõltumatuse ja sõltumatu faktikontrolli toetamiseks, eesmärgiga anda liidu kodanikele ja ühendustele võimalus avastada desinformatsiooni ja muid uute tehnoloogiate kasutamisest tekkinud ja võimendunud ohte ning nende alast teadlikkust suurendada;
- (16) TAGAB, et nõukogu jätkab lähikuudel väärinfovastase tegevuskava ja selle jätkudokumentide rakendamise tähelepanelikku uurimist ja arutamist, võttes muu hulgas arvesse aruandes esitatud märkusi. Nõukogu RÕHUTAB, kui oluline on lähendada selliseid ELi eri tasandi seadusandlikke ja poliitilisi algatusi, mis käsitlevad desinformatsiooni tõkestamist sidusal, õigeaegsel, vastastikku täiendaval ja ühtsel viisil, austades liikmesriikide suveräänsust, vältides poliitika killustumist ja tegevuste topeldamist.